

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΘΕΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ (Κεφάλαιο 1, 2, 3)

ΘΕΜΑ Α

1. Βλέπε σχολικό βιβλίο «Μαθηματικά θετικής και τεχνολογικής Κατεύθυνσης», σελίδα 217.

2. Βλέπε σχολικό βιβλίο «Μαθηματικά θετικής και τεχνολογικής Κατεύθυνσης», σελίδα 141.

3. 1) Λ, 2) Σ,

3) Λ, (π.χ ενώ τα $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{x}$ και $\lim_{x \rightarrow 0} \left(2 - \frac{1}{x}\right)$ δεν υπάρχουν, το όριο του αθροίσματος υπάρχει.)

4) Σ, (Αν θέσουμε $h(x) = f(x) + g(x)$, τότε $g(x) = h(x) - f(x)$ και αφού τα όρια των h και f υπάρχουν, θα υπάρχει και της διαφοράς τους).

5) Λ, το σωστό είναι

$$f'(x) = (x^x)' = (e^{x \ln x})' = e^{x \ln x} (x \ln x)' = x^x (\ln x + 1), \quad x > 0$$

ΘΕΜΑ Β

1. Επειδή το μέτρο της διαφοράς δύο μιγαδικών αριθμών ισούται με την απόσταση των εικόνων τους, έχουμε:

$$(MB) = |z - 2i|, \quad (MA) = |z + 1| \quad \text{και} \quad |w| = \frac{|z - 2i|}{|z + 1|} = \frac{|z - 2i|}{|z + 1|} = \frac{(MB)}{(MA)}$$

$$2. \quad w = 1 + 2i \Leftrightarrow \frac{z - 2i}{z + 1} = 1 + 2i \Leftrightarrow z - 2i = z + 1 + 2iz + 2i \Leftrightarrow z = \frac{1 + 4i}{-2i} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow z = \frac{(1 + 4i)i}{-2i \cdot i} \Leftrightarrow z = \frac{i - 4}{2} \Leftrightarrow \boxed{z = -2 + \frac{1}{2}i}$$

3. Επειδή οι εικόνες του z στο μιγαδικό επίπεδο ανήκουν στον κύκλο με κέντρο $A(-1,0)$

και ακτίνα $\rho = \frac{\sqrt{5}}{2}$, ισχύει $|z+1| = \frac{\sqrt{5}}{2}$.

Από τη σχέση $w = \frac{z-2i}{z+1}$ προκύπτει:

$$w = \frac{z-2i}{z+1} \Leftrightarrow wz + w = z - 2i \Leftrightarrow wz - z = -w - 2i \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow z(w-1) = -(w+2i) \Leftrightarrow z = \frac{w+2i}{1-w} \quad (w \neq 1)^*$$

Άρα

$$|z+1| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow \left| \frac{w+2i}{1-w} + 1 \right| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow \left| \frac{w+2i+1-w}{1-w} \right| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow \left| \frac{1+2i}{1-w} \right| = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{\sqrt{5}}{|1-w|} = \frac{\sqrt{5}}{2} \Leftrightarrow |1-w| = 2 \Leftrightarrow |w-1| = 2$$

Άρα οι εικόνες του w στο μιγαδικό επίπεδο κινούνται σε κύκλο κέντρου $K(1,0)$ και ακτίνα $R=2$.

* Είναι $w \neq 1$, διότι αν θέσουμε στη δοθείσα σχέση $w = \frac{z-2i}{z+1}$, όπου $w=1$, μετά τις πράξεις προκύπτει $1=-2i$ (άτοπον).

ΘΕΜΑ Γ

1. Επειδή η f είναι συνεχής στο $x_0 = 0$ ισχύει $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0)$.

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1 - \sqrt{x+1}}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{(1 - \sqrt{x+1})(1 + \sqrt{x+1})}{x(1 + \sqrt{x+1})} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{-x}{x(1 + \sqrt{x+1})} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{-1}{1 + \sqrt{x+1}} = \frac{-1}{2}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(\alpha^2 \ln(x+e) + 2\alpha + \left(\beta^2 + \frac{1}{2}\right)e^x \right) = \alpha^2 + 2\alpha + \beta^2 + \frac{1}{2}$$

Πρέπει:

$$\frac{-1}{2} = \alpha^2 + 2\alpha + \beta^2 + \frac{1}{2} \Leftrightarrow \alpha^2 + 2\alpha + \beta^2 + 1 = 0 \Leftrightarrow (\alpha + 1)^2 + \beta^2 = 0$$

άρα $\alpha = -1$ και $\beta = 0$.

2. Για $\alpha = -1$ και $\beta = 0$ η συνάρτηση γίνεται:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{1 - \sqrt{x+1}}{x} & , \quad -1 \leq x < 0 \\ \ln(x+e) - 2 + \frac{1}{2}e^x & , \quad x \geq 0 \end{cases}$$

$$\alpha) \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{f(x)+1}{x+1} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{\frac{1 - \sqrt{x+1}}{x} + 1}{x+1} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{1 - \sqrt{x+1} + x}{x(x+1)} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{(x+1) - \sqrt{x+1}}{x(x+1)} =^* \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{1}{x+1 + \sqrt{x+1}} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{1}{(\sqrt{x+1})^2 + \sqrt{x+1}} = \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{1}{\sqrt{x+1}} \cdot \frac{1}{\sqrt{x+1} + 1} = +\infty$$

$$\text{αφού } \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{1}{\sqrt{x+1} + 1} = 1, \quad \lim_{x \rightarrow -1^+} \sqrt{x+1} = 0 \text{ και } \sqrt{x+1} > 0$$

* Πολλαπλασιάζουμε και διαιρούμε με τη συζυγή παράσταση του αριθμητή.

β) Αρκεί να αποδείξουμε ότι η εξίσωση $f(x) = 0$, έχει μία τουλάχιστον λύση στο διάστημα $(0, +\infty)$. Έχουμε $f(0) = -\frac{1}{2} < 0$ και $f(2) = \ln(2+e) + \frac{1}{2}e^2 - 2 > 0$, αφού $e > 2 \Rightarrow e^2 > 2^2 \Rightarrow \frac{1}{2}e^2 > 2 \Rightarrow \frac{1}{2}e^2 - 2 > 0$ και $\ln(2+e) > 0$. Επιπλέον η f είναι συνεχής στο $[0, 2]$ ως σύνθεση συνεχών συναρτήσεων και αποτέλεσμα πράξεων συνεχών συναρτήσεων.

Άρα, σύμφωνα με το θεώρημα του Bolzano, η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μία τουλάχιστον λύση στο διάστημα $(0, 2)$.

γ) Έχουμε $\left| xf(x) \eta\mu \frac{1}{x} \right| = \left| xf(x) \right| \cdot \left| \eta\mu \frac{1}{x} \right| \leq \left| xf(x) \right|$.

Επομένως $-\left| xf(x) \right| \leq xf(x) \eta\mu \frac{1}{x} \leq \left| xf(x) \right|$.

Όμως

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left| xf(x) \right| = \lim_{x \rightarrow 0} (-\left| xf(x) \right|) = 0. \text{ Άρα από το κριτήριο παρεμβολής και}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \left(xf(x) \eta\mu \frac{1}{x} \right) = 0.$$

ΘΕΜΑ Δ

1. α) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x^2) - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x^2) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x^2) - f(0)}{x^2} \cdot x = f'(0) \cdot 0 = 0,$

διότι $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x^2) - f(0)}{x^2} = \lim_{u \rightarrow 0} \frac{f(u) - f(0)}{u} = f'(0)$ (θέτουμε όπου $u = x^2$, οπότε όταν $x \rightarrow 0$ και $u \rightarrow 0$).

β) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f^2(2x) - 1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(f(2x) - 1)(f(2x) + 1)}{x} =$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(f(2x) - f(0))(f(2x) + 1)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2(f(2x) - f(0))(f(2x) + 1)}{2x} =$$

$$= 2f'(0)(f(0)+1) = 2f'(0)(1+1) = 4f'(0)$$

διότι $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(2x) - f(0)}{2x} = \lim_{k \rightarrow 0} \frac{f(k) - f(0)}{k} = f'(0)$, (θέτουμε $2x = k$, οπότε όταν $x \rightarrow 0$ και $k \rightarrow 0$).

2. Ισχύει:

$$f^2(x) - 4f(x) = x^2 - 3 \Leftrightarrow f^2(x) - 4f(x) + 4 = x^2 - 3 + 4 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow f^2(x) - 4f(x) + 4 = x^2 + 1 \Leftrightarrow (f(x) - 2)^2 = x^2 + 1 \quad (\text{I})$$

Επειδή $x^2 + 1 > 0$, έχουμε και $f(x) - 2 \neq 0$ και επομένως η συνάρτηση $g(x) = f(x) - 2$ διατηρεί το πρόσημό της, αφού είναι συνεχής και $g(x) \neq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Επειδή επιπλέον έχουμε και $f(0) = 1$, είναι $g(0) = f(0) - 2 = 1 - 2 = -1 < 0$ και επομένως $g(x) < 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, οπότε $g(x) = -\sqrt{x^2 + 1}$ ή $f(x) - 2 = -\sqrt{x^2 + 1}$.

Άρα $f(x) = 2 - \sqrt{x^2 + 1}$, $x \in \mathbb{R}$.

3. α) Έστω $(x_0, f(x_0))$ το σημείο επαφής. Η εξίσωση εφαπτομένης θα είναι

$$y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0) \Leftrightarrow y - (2 - \sqrt{x_0^2 + 1}) = \frac{-x_0}{\sqrt{x_0^2 + 1}}(x - x_0) \quad (\text{II}) \text{ και επειδή}$$

διέρχεται από το σημείο $B\left(0, \frac{3}{2}\right)$ θα επαληθεύεται από αυτό. Δηλαδή θα ισχύει

$$\frac{3}{2} - (2 - \sqrt{x_0^2 + 1}) = \frac{-x_0}{\sqrt{x_0^2 + 1}}(0 - x_0) \Leftrightarrow \frac{-1}{2} + \sqrt{x_0^2 + 1} = \frac{x_0^2}{\sqrt{x_0^2 + 1}} \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \frac{-1}{2}\sqrt{x_0^2 + 1} + x_0^2 + 1 = x_0^2 \Leftrightarrow \sqrt{x_0^2 + 1} = 2 \Leftrightarrow x_0^2 + 1 = 4 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow x_0 = \pm\sqrt{3}$$

- Για $x_0 = \sqrt{3}$ προκύπτει από τη (II) η εξίσωση $y = \frac{-\sqrt{3}}{2}x + \frac{3}{2}$

- Για $x_0 = -\sqrt{3}$ προκύπτει από τη (II) η εξίσωση $y = \frac{\sqrt{3}}{2}x + \frac{3}{2}$

β) Έστω $M(x, f(x))$ σημείο της C_f με $x > 0$. Το εμβαδόν του τριγώνου OAM ισούται με $E_{(OAM)} = \frac{1}{2}(OA) \cdot d(M, y'y) = \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot x$ και επειδή η τετμημένη μεταβάλλεται συναρτήσει του χρόνου έχουμε $E(t) = \frac{1}{2}x(t)$. Άρα $E'(t) = \frac{1}{2}x'(t)$ και επειδή $x'(t) = 2\text{cm/sec}$, προκύπτει ότι το εμβαδόν μεταβάλλεται με ρυθμό $E'(t) = 1\text{cm}^2/\text{sec}$.

